

— Adriaan Geuze, West 8 Urban Design & Landscape Architecture

Krokodillen- tranen

> DAT HET NEDERLANDSE LANDSCHAP zo verramsjt, lijkt voor velen een natuurverschijnsel. Dat is beslist niet zo. Eén generatie schafte de planning af. Terwijl juist Nederland een eeuwenlange planningstraditie kent. Deze generatie besloot de inrichting van het land voortaan te baseren op 'de ruimtelijke ordening'. Deze wet werd bewust gecreëerd om middels complexe procedures grote werken en kordaat handelen feitelijk onmogelijk te maken.

De besluitvorming werd toebedeeld aan 'Thorbecke land'. Een land waarin niemand centraal bevoegd is, en waar gedeputeerden en wethouders geheel volgens eigen kortetermijnambitie de keuzes bepalen. Deze wet organiseert een impasse en vormt geen tegenwicht aan marktpartijen, ontwikkelaars, grondbezitters en speculanten. Natuurlijk ervaart iedereen deze tekortkomingen van de ruimtelijke ordening sindsdien. Als hierop wordt gewezen herhaalt men de eeuwige mantra's van betere procedures, meer transparantie, decentralisatie, meer onderzoek en meer marktwerving. Het *laissez faire* van één generatie heeft een zondvloed uitgelokt, groter dan alle watersnoodrampen bij elkaar. Het vernuft van minstens drie toekomstige generaties zal nodig zijn om dit gebrek aan perspectief en schoonheid te compenseren. Vanaf 2007 begonnen de circa één miljoen zelfgenoegzame en volvette babyboomers zich collectief in een vervroegd pensioen te wentelen. Zij hadden de polders inmiddels de rug toegekeerd en verkneukelen zich in hun tweede huizen elders, ver genoeg weg van de dichtbevolkte Delta met haar lelijke verveelde suburbaniteit en goedkope horizon van hallen en dozen, weg van de overvolle wegen en akelige stedelijke sfeer. Ze hebben geen rekenschap afgelegd voor dit zelfgecreëerde miezerland dat zij altijd als gidsland hadden geafficheerd. Ze hebben ook geen fondsen achtergelaten voor bescherming van erfgoed, voor vernieuwing of voor uitbouw. Hun erfenis om wat geen nieuw land, geen belofte is. *No pride no shame*, zo zal de geschiedenis hen typeren.

De Hollandse traditie biedt alle recepten voor een hernieuwde glorie. De polders smeken om nieuwe Leeghwaters die het lef hebben te geloven in nieuwe technologie, het 'landmaken' innoveren en dit tegelijkertijd als culturele daad durven te vieren; Leeghwaters die letterlijk het hoofd zullen bieden aan de heftige waterproblemen als gevolg van de klimaatwijzigingen.

De polders fluisteren over een nieuwe Lely die niet zal rusten voor hij het overbevolkte land kwadratisch zal hebben vergroot met nieuwe polders en nieuwe kusten waar pragmatisme als kunstvorm zal gelden en de mens zal beschikken over eb en vloed.

De polders smachten naar een Stevin die haar de blauwdruk schetst voor een ideaalstad zonder suburbaan cynisme. De polders hunkeren naar het talent van Berlage die het vak beheerste om verschillende klassen in één leefwereld te verzoenen. De polders krijzen om de inspiratie van Mansholt die het land kan leiden naar een duurzame omvorming van de landbouw zodat de vlakke weer zal bloeien en trotse boeren de bleke stedeling zullen voeden met smaak en gezondheid.

De polders zullen huilen als een nieuwe Marsman, die het volk verhaalde over geknotte torens, hen opnieuw de betekenis van 'traag en oneindig' zal leren.

De polders glimlachen om een nieuwe Jacq. P. Thijsse die met enkele vrienden grootschalige en onstuimige natuur van de Delta en rivieren zal verwerven, groter dan Yellowstone, opdat de vervreemde televisiekinderen zich kunnen oriënteren in de schepping en het ritme der seizoenen. De polders zullen bidden om de kordaatheid van Willem I die het land zal trakteren op nieuwe infrastructuur van snelle treinen, metro's en geëiste schone fluisterwegen en die niet zal nalaten centra voor innovatieve bedrijvigheid en uitzonderlijke ondernemingszin en creativiteit aan te wijzen; zijn volk zal rijk zijn.

De polders weten dat de nieuwe Ruysdael en de nieuwe Oosthuys hun horizon zal schilderen in een ode aan de lage lucht.<

om de verrommeling

Adriaan Geuze ontving de ganzenveer van Jan Baan van het Brabants Landschap.